

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

Praktijkonderwijs De Compagnie

Vastgesteld d.d.

Naam school	De Compagnie
Bestuur	Bornego College en OSG Sevenwolden. Per 1 januari 2023 Onderwijsgroep Midden Friesland (OGMF).
Adres	Buitenbaan 3, 8441HB
Telefoonnummer	0513654155
Email	dc@sevenwolden.nl
Website	https://www.sevenwolden.nl/locaties/de-compagnie/
Brinnummer	26KP
Contactpersoon	Dhr. J. Sleurink / Mevr. J. Spijksma

Inhoud

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 Beschrijving van de niveaus van ondersteuning.....	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Basisondersteuning (MEEDOEN).....	4
1.3 Extra ondersteuning (MEERDOEN)	4
1.4 Speciale ondersteuning.....	7
1.5 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften	7
Hoofdstuk 2 MEERDOEN binnen onze school, <i>ons schoolondersteuningsprofiel</i>	8
2.1 De visie op MEERDOEN (extra ondersteuning).....	8
2.2 Beschikbare rollen binnen de school	8
2.3 Voorzieningen	9
2.4 Aanpassingen in en om het gebouw.....	10
2.5 Hoe rekken we de spelregels op?	10
2.6 Onderzoek ondersteuningsmogelijkheden van de school en zorgplicht.....	15
Hoofdstuk 3 Extra ondersteuning in samenwerking met het orthopedagogisch didactisch centrum (OPDC)	16
Hoofdstuk 4 Andere vormen van extra ondersteuning.....	17
4.1 Symbiosearrangement, een deel van het onderwijs volgen op een andere school 17	
4.2 Voortgezet speciaal onderwijs.....	17
Bijlage 1: Totaal overzicht voorzieningen SWV Zuidoost-Friesland.....	19
Bijlage 2: Beschrijving van de basisondersteuning (MEEDOEN)	24

Voorwoord

In dit schoolondersteuningsprofiel (vanaf hier profiel genoemd) kunt u lezen hoe de school leerlingen ondersteunt. Dit SOP is vooral voor ouders en betrokkenen¹ geschreven. Het kan ook voor andere doelen gebruikt worden:

- *Inzicht:*
Het profiel vertelt ouders hoe de school basisondersteuning en extra ondersteuning biedt. Ook vertelt het welke kennis en mogelijkheden er op de school zijn.
- *Afweging:*
Het profiel helpt de school bij de afweging of de school voor haar leerlingen passend onderwijs kan bieden.
- *Informatie:*
Het profiel geeft informatie voor het samenwerkingsverband. Zo wordt duidelijk of alle scholen een dekkend netwerk van passend onderwijs vormen voor alle leerlingen in de regio Zuidoost-Friesland.

De school is wettelijk verplicht in dit profiel de taken, verantwoordelijkheden en manier van werken rondom Passend Onderwijs op te schrijven. In de regio is de basisondersteuning vastgesteld. Dit profiel beschrijft hoe de school deze basisondersteuning uitvoert. De basisondersteuning is in bijlage 1 beschreven. Ook wordt beschreven welke extra ondersteuning de school aan haar leerlingen kan geven.

Voor meer informatie over de school kunt u natuurlijk ook de website van deze school raadplegen. Hierop is bijvoorbeeld de schoolgids met informatie voor u als ouders te vinden. Ga vooral ook eens kijken op de open dag om de sfeer te proeven en al uw vragen direct te stellen.

Het profiel is met zorg en aandacht opgesteld door de schooldirectie van deze schoollocatie. Het is maximaal vier jaar geldig. Binnen die vier jaar wordt de inhoud regelmatig opnieuw bekeken en zo nodig aangepast. De ouders, docenten en leerlingen in de medezeggenschapsraad hebben advies gegeven over de inhoud van het profiel voordat het profiel is vastgesteld.

Het schoolondersteuningsprofiel is voor het laatst bijgesteld op 30 mei 2022.

¹ Ouders en verzorgers en betrokkenen worden hierna ouder(s) genoemd.

Hoofdstuk 1 Beschrijving van de niveaus van ondersteuning

1.1 Inleiding

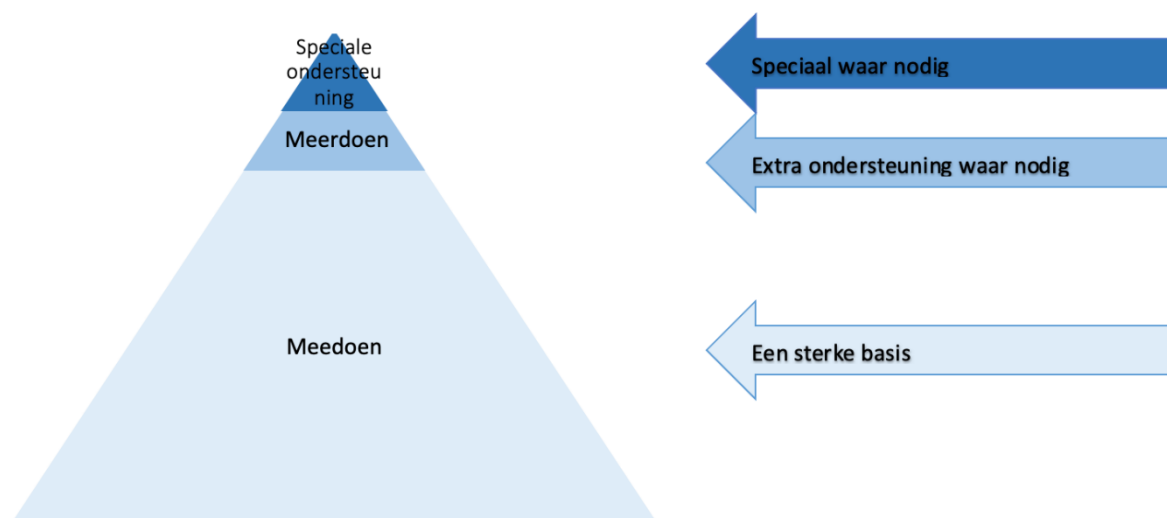
De school werkt met 34 andere schoollocaties samen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland. Alle scholen mogen bepalen zelf op welke manier zij aan hun leerlingen onderwijs bieden. Binnen dit samenwerkingsverband is afgesproken dat alle schoollocaties voldoen aan de minimale eisen van de onderwijsinspectie. Dit wordt *'Meedoen'* genoemd. Daarnaast zijn er schoollocaties die zich meer hebben gespecialiseerd in bepaalde richtingen van het onderwijs aan hun leerlingen. Dat wordt *'Meerdoen'* genoemd. Binnen het samenwerkingsverband is een orthopedagogisch en didactisch centrum (OPDC) voor kortdurende trajecten. Ook zijn er binnen het samenwerkingsverband scholen voor speciaal onderwijs (VSO). Het OPDC en SO bieden een vorm van extra gespecialiseerde ondersteuning op een aparte locatie. Dat wordt *'Speciale ondersteuning'* genoemd.

Of de leerling binnen de school ondersteund wordt op het gebied van MEEDOEN of MEERDOEN hangt af van:

- Hoeveel en hoe lang de leerling de ondersteuning nodig heeft;
- Hoe de ondersteuning geregeld is binnen de school;
- Of de school wel de benodigde expertise heeft;
- Hoeveel aanpassingen er in methoden/materialen/faciliteiten voor uw kind nodig zijn;
- De mate waarin de leerling een aangepaste omgeving nodig heeft;
- Of eventuele andere instanties beschikbaar zijn om mee samen te werken.

Als een leerling geplaatst wordt op het VSO of OPDC is altijd een indicatie nodig van het samenwerkingsverband. Er zijn afspraken gemaakt wanneer hiervoor een indicatie afgegeven kan worden.

Het is belangrijk dat altijd een analyse wordt gemaakt van de ondersteuning die de leerling nodig heeft en welke soort ondersteuning daarbij past. Ook wordt gekeken of de school deze ondersteuning zelf kan bieden. Deze analyse gebeurt steeds opnieuw, omdat de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan veranderen. De analyse wordt in een ondersteuningsperspectiefplan (OPP) opgeschreven.

1.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)

'Kleine veranderingen in het speelveld'

Dit is de hulp die elke leerling kan krijgen, als dat nodig is. Binnen het Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO is afgesproken dat het niveau van deze ondersteuning de norm is die de onderwijsinspectie stelt aan de basiskwaliteit van het onderwijs. De meeste leerlingen kunnen met de basisondersteuning het onderwijsprogramma in hetzelfde tempo volgen als hun klasgenoten. Het niveau van de basisondersteuning staat in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en in bijlage 1 van dit profiel. De basisondersteuning wordt dus niet apart beschreven.

1.3 Extra ondersteuning (MEERDOEN)

'Aanpassen van de spelregels' (Standaard in het Praktijkonderwijs op de Compagnie)

Voor een aantal leerlingen is er meer nodig dan de ondersteuning in de basis, zoals de structurele aanpassing van de regels van de opleiding. Voorbeelden zijn: aanpassingen in de begeleiding, aanpassingen in het onderwijsprogramma (de vakken), aanpassingen in op welke manier toetsen worden afgenomen en/of aanpassingen in het schoolgebouw. De verwachting is dat door het oprekken van de 'spelregels' deze leerlingen het diploma kunnen halen. De hulp en aanpassingen worden voor een langere tijd voor deze individuele leerling ingezet. De school maakt maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Hiervoor wordt een plan opgesteld, dat wordt een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) genoemd. Ouders en de leerling denken mee in het opstellen van dit OPP. Zo zijn de ouders en het kind constant en formeel betrokken bij de beslissingen over de aanpassingen in de begeleiding van het onderwijs.

In de basisondersteuning van de Compagnie is MEERDOEN geïntegreerd. Dit houdt in dat er structurele aanpassingen zijn in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. PrO is een vorm van onderwijs welke is afgestemd op gezamenlijke onderwijsbehoeftes van de leerlingenpopulatie binnen het Praktijkonderwijs. Deze vorm en invulling van het onderwijs wijkt zodanig af van de basisondersteuning op de andere locaties van OSG Sevenwolden, dat deze valt onder extra ondersteuning (MEERDOEN). Naast de aanpassingen die voor alle leerlingen binnen het PrO gelden wordt er voor elke leerling een individueel OPP geschreven waarin specifieke onderwijsbehoeftes van de leerlingen omschreven worden en welke ondersteuning dit vraagt.

Deze onderwijsbehoeftes zijn afhankelijk van specifieke kindfactoren en omgevingsfactoren welke per individu kunnen verschillen --> Maatwerk binnen de structurele aanpassingen.

Voor alle leerlingen binnen het PrO is de school verplicht om een OPP op te stellen in samenspraak met de leerling en ouders.

Om in aanmerking te komen voor de extra ondersteuning welke binnen het PrO geleverd wordt is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Een TLV wordt alleen afgegeven wanneer een leerling voldoet aan de volgende criteria:

Het IQ van de leerling ligt tussen 55 en 80;

De leerling heeft een leerachterstand van drie jaar of meer op twee van de volgende domeinen:

- Inzichtelijk rekenen;
- Begrijpend lezen;
- Technisch lezen;
- Spellengedrag;

Waarvan één van de domeinen inzichtelijk rekenen of begrijpend lezen moet zijn.

Overkoepelende kenmerken van de doelgroep waarop structurele aanpassingen gebaseerd zijn.

Intellectueel functioneren en informatieverwerking

- Moeite met begrijpen en redeneren door moeite met abstract denken
- Denkprocessen gaan langzamer, beperkter werkgeheugen, meer moeite met het onderscheiden van hoofd en bijzaken, meer moeite met het ophalen en manipuleren van informatie uit het lange termijn geheugen.
- Zwakker verbaal korte termijn geheugen in vergelijking met visueel-ruimtelijk korte-termijn geheugen. Verwerking van verbale informatie gaat hierdoor minder goed dan verwerking van visueel-ruimtelijke informatie.

Executieve functies, meta-cognitie en generalisatie van kennis

- Moeite met inhibitie (impulscontrole) en zelfregulatie.
- Plannen en organiseren is lastiger in vergelijking met leeftijdgenoten.
- Emotieregulatie.
- Moeite met ordenen, rangschikken van informatie.
- Moeite met de aandacht richten op iets specifiek.
- Mate van zelf reflecterend vermogen kan beperkt zijn.
- Moeite met prioriteren van informatie en afwegen op belang.

Sociaal cognitief vermogen

- Meer moeite met herkennen van emoties bij anderen en de juiste emoties koppelen aan gezichtsuitdrukkingen.
- Gevoelens bij zichzelf te herkennen en te benoemen.
- Meer moeite om zichzelf te verplaatsen in het perspectief van een ander.

Probleemoplossend vermogen, beperkingen in adaptief gedrag/ sociaal aanpassingsvermogen

- Moeite met probleemoplossend vermogen. Doet zich met name voor in sociale situaties.
- Voorkeur voor zowel meer agressieve als passieve, submissieve oplossingen in plaats van assertieve oplossingen.
- Beperkt sociaal inzicht.

Vertraagde spraak-taal ontwikkeling

- Beperkte woordenschat
- Taalbegrip en taalgebruik, humor en beeldspraak worden vaak niet begrepen.
- Kost meer moeite om langere en complexere zinnen met abstracte begrippen te gebruiken en te begrijpen.

Disharmonisch ontwikkelingsprofiel

- Sociale ontwikkeling ten opzichte van kalenderleeftijd.
- Emotionele ontwikkeling ten opzichte van kalenderleeftijd.

Negatief zelfbeeld, irreëel zelfbeeld & schaamte

- Negatief zelfbeeld en negatieve verwachtingen ten aanzien van reacties uit de omgeving en een beperkt vermogen om zich te kunnen verplaatsen in het perspectief van een ander.
- Grote kans op overschatting / overvraging waardoor vaak al veel faalervaringen opgedaan zijn.
- Beter voordoen dan ze zichzelf in werkelijkheid ervaren, grootspraak en/of stoere houding.

• **Tijd en aandacht**

Leerlingen volgen gepersonaliseerd onderwijs gericht op het behalen van zelf geformuleerde doelen, schooldoelen en arbeidsgerichte doelen. Het onderwijs is zo ingericht, dat leerlingen prioriteiten kunnen stellen in de keuze van werkzaamheden en de indeling van hun tijd. Zij houden daarbij rekening met het programma-aanbod. Leerlingen worden bij het stellen van doelen, het opstellen van een plan van aanpak en de uitvoering daarvan, bijgestaan door coaches en docenten. Na afronding van een doel of tussentijds, ontvangen leerlingen feedback. De feedback wordt meegenomen in de planning van vervolgstappen. Leerlingen, docenten en ouders hebben de doelen, resultaten en feedback in beeld.

Waar nodig, ontvangen de leerlingen intensievere begeleiding om blokkades in hun (leer-)ontwikkeling

• **Onderwijscurriculum**

Het curriculum omvat in ieder geval de vakken Nederlands, rekenen/wiskunde, ICT en lichamelijke oefening (WVO).

Het gehele curriculum is opgebouwd rond de thema's wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. Het thema wonen omvat kennis en vaardigheden gericht op zelfstandig een huishouden kunnen voeren, zowel in de praktische uitvoering als financieel.

Het thema werken is gericht op het zo zelfstandig mogelijk een arbeidsplaats kunnen vinden en vasthouden.

Hiervoor doen leerlingen kennis, praktische en sociale vaardigheden op, leren om te gaan met kritiek, feedback en arbeidsethiek. Leerlingen worden gestimuleerd om doorlopend te werken aan het vergroten van benodigde kennis en praktische vaardigheden, ook buiten het standaardcurriculum om. Op de Compagnie wordt een scala aan branchegerichte cursussen en praktijkopleidingen aangeboden.

• **Fysieke omgeving**

De school biedt ruimte voor theoretische en praktische scholing. De leerlingen kunnen hier hun basisopleiding in richtingen als horeca, hout- en bouwtechniek, techniek breed, groen en verzorging volgen. Daarnaast zijn er praktijkfaciliteiten voor metselen, constructie en detailhandel.

De school biedt alle leerlingen de mogelijkheid tot het volgen van een interne praktijkstage.

Een belangrijk deel van de praktijkopleiding volgt de leerling op locaties buiten school onder begeleiding van een docent (leren op locatie) of onder begeleiding van een stagebegeleider (stage).

• **Benodigde expertise en functies**

Voor de uitvoering van de verschillende taken en rollen, is het noodzakelijk dat op school voldoende personeelsleden met de vereiste expertise werkzaam zijn.

Het team bestaat uit:

Docenten algemeen vormend onderwijs, Praktijkdocenten, Coaches, Stagecoaches, Coördinator entreeopleiding, Taalcoördinator (ook NT2), ICT ambassadeur, Intern begeleider, Ondersteuningscoördinator, Gedragsdeskundige, Schoolmaatschappelijk werker, Ondersteunende dienst (conciërge), Schoolleiding

Ontwikkelingsgericht onderwijs in 3 fasen:

De Compagnie heeft haar onderwijs ingericht in 3 fasen. De eerste fase is gericht op het opdoen van basisvaardigheden en -competenties. Leerlingen leren door haalbare doelen te stellen, planmatig te werken en vanuit inzicht in de leerroute en feedback op de resultaten, plannen bij te stellen en nieuwe plannen op te stellen. Het aanbod verbindt het de theorie met de praktijk. In deze fase worden leerlingen al in een interne stage geplaatst.

In de tweede fase vindt de oriëntatie op arbeidsvaardigheden plaats. Leerlingen doen ervaring op tijdens externe stages en begeleide projecten in de omgeving van de school.

In de derde fase werken leerlingen aan de transitie naar werk, doorleren of een combinatie van werken en leren.

In uitzonderlijke gevallen biedt de Compagnie, wanneer het leren op school stagneert en frustrereert, aan die leerlingen de mogelijkheid om versneld aan het werk te gaan buiten de school in een stagetraject of een

werken-leren constructie. Voorwaarde hiervoor is dat de leerling dan 15 jaar of ouder is, leerling en ouders schriftelijk instemmen en de leerplichtambtenaar (LPA), indien nodig, toestemming verleent. De begeleiding wordt verzorgd vanuit het stagekantoor en ondersteund door een ondersteuningscoördinator.

Leerlingen doorlopen de fasen in een eigen tempo, afhankelijk van de ontwikkeling en de resultaten van het leerproces. De school houdt middels metingen en het opstellen van tussenrapportages de ontwikkeling van de leerlingen in het oog, en stelt met leerlingen en ouders/verzorgers toekomstdoelen vast.

NT-2 arrangement

Extra aanbod Nederlands voor jongeren die vaak door omstandigheden nog maar kortdurend in Nederland verblijven.

1.4 Speciale ondersteuning

'Veranderen van speelveld'

Soms kan de school de aanpassingen die een leerling nodig heeft, niet bieden. Dan zijn er binnen het samenwerkingsverband twee andere vormen van onderwijsplekken: het VSO en het OPDC. Als een leerling op het VSO of OPDC wordt geplaatst, wordt dit speciale ondersteuning genoemd. Dit kan een tijdelijke plaatsing op het OPDC zijn. Het kan ook een samenwerkingsvorm tussen VSO en VO met inschrijving in het VSO zijn. Of het gaat om een plaatsing in het VSO. Voor deze vormen van ondersteuning moet het samenwerkingsverband een indicatie afgeven.

1.5 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften

'Grenzen aan de ondersteuning'

Aanpassingen zijn niet genoeg

Soms zijn er verschillende aanpassingen en inspanningen gedaan om de leerling te helpen en komt de leerling na verloop van tijd toch niet tot leren. Dan gaat de school samen met de ouder(s) op zoek naar een andere, meer passende school. Dat is de zorgplicht die de school heeft.

Na aanmelding

Wat de school kan bieden aan 'Meerdoen' kan verschillen per school. Daarom is een leerling soms beter op zijn plek op een andere school. Dan gaat de school, waar de leerling is aangemeld, met de ouder(s) op zoek naar de beste plek voor de leerling. Dat doet de school nadat goed onderzocht is of zij onderwijs kan bieden aan de leerling. De school heeft deze zorgplicht.

Voor vragen over de ondersteuning op de school, de aanmelding en toelating kan er contact opgenomen worden met de contactpersoon voor toelating: dhr. J.Sleurink en/of mevr. J.Spijksma.

Hoofdstuk 2 MEERDOEN binnen onze school, *ons schoolondersteuningsprofiel*

In dit hoofdstuk legt de school uit op welke manier hulp wordt geboden, welke specialisten er binnen de school zijn en hoe bijzondere arrangementen zijn vormgegeven.

2.1 De visie op MEERDOEN (extra ondersteuning).

De scholenkoepel OGMF biedt een breed onderwijsaanbod van praktijkonderwijs tot gymnasium. Naast het brede onderwijsaanbod bieden alle scholen van OGMF laagdrempelige ondersteuning. Dit kan worden aangeboden door de docent in de klas of door de docent buiten de klas aan een groep leerlingen met eenzelfde hulpvraag. Deze laagdrempelige ondersteuning (MEEDOEN), de zogenaamde basisondersteuning en basisondersteuning-plus is toegankelijk voor iedere leerling binnen de koepel.

Naast de basisondersteuning en basisondersteuning-plus (MEEDOEN) bieden alle scholen van OGMF extra ondersteuning (MEERDOEN). Dit is geregeld in de wet op Passend Onderwijs onder de zorgplicht. Scholen hebben het recht om zelf te bepalen welke extra ondersteuning geboden kan worden. Zo ook binnen de scholen van OGMF.

Het is binnen OGMF dan ook een bewuste keus om de basis-ondersteuning (inclusief de plus variant) zo stevig en breed mogelijk te organiseren. Op deze wijze biedt de koepel voor veel leerlingen thuisnabij onderwijs voor leerlingen uit Heerenveen, Joure, Grou en de regio om deze plaatsen heen.

Daar waar de basisondersteuning niet toereikend is, onderzoekt de school welke extra ondersteuning gewenst is om de leerling het onderwijs te kunnen laten volgen binnen de reguliere setting met als doel het behalen van het diploma. Voor deze leerlingen stelt de school in samenwerking met de leerling en ouders een aanbod op maat op. Bij het aanbod op maat wordt uitgegaan met welke ondersteuning de leerling zo goed mogelijk tot zijn recht komt. Indien nodig sluiten externe partijen/deskundigen aan om de gewenste extra ondersteuning goed in beeld te krijgen.

Extra ondersteuning kenmerkt zich door het inzetten van structurele aanpassing van de regels van de opleiding (zie paragraaf 1.3 en 2.5). Hiervoor wordt een plan opgesteld, dat wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) genoemd.

De visie op extra ondersteuning:

OGMF wil onderwijsperspectief bieden voor iedere leerling in Heerenveen, Joure en Grou en de omliggende regio. Iedere vraag naar extra ondersteuning wordt zorgvuldig onderzocht en indien mogelijk gerealiseerd 'passend' binnen de mogelijkheden van de schoollocatie. Daar waar het de school niet lukt, wordt er vanuit de leerling gekeken waar deze het best tot zijn recht komt om zijn leerpotentieel te realiseren. Er is geen perfecte school, maar wel de beste school.

2.2 Beschikbare rollen binnen de school

Binnen het schoolteam zijn er verschillende mensen die met hun expertise hulp kunnen bieden aan de leerling. Deze zijn hieronder weergegeven.

Het niveau van ondersteuning bepaalt welke personen betrokken kunnen worden. In de basisondersteuning zijn dit in eerste plaats de mentor/coach en de vakdocent. Op basis van specifieke behoefte kan het zijn dat er een docent wordt betrokken met een specialisme. Bijvoorbeeld vanuit dyslexie, NT2, hoogbegaafdheid, rekenen, taal etc.

Als er sprake is van extra ondersteuning dan kunnen de volgende personen betrokken worden:

	<i>ja</i>	<i>nee</i>	<i>toelichting</i>
Ondersteuningscoördinator	X		
Orthopedagoog	X		
Psycholoog	-		
Dyslexiespecialist	X		Basisondersteuning.
Schoolmaatschappelijk werker	X		<i>Bij het praktijkonderwijs in dienst van de school.</i>
Meer-hoogbegaafdheidsspecialist	-		Basisondersteuning.
NT2-specialist	X		Basisondersteuning.
Logopedist	-		
Anders:	-		
OPP-begeleider			Trajectbegeleider van leerlingen met extra ondersteuning op basis van een opp.
Consulent Passend Onderwijs	X		Via het samenwerkingsverband.
Life coach	X		Via het samenwerkingsverband.
Steunpunt Onderwijs Noord	X		Via het samenwerkingsverband. (NB gemaximeerd aantal uren)

2.3 Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor groepen leerlingen, die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn vaak (in)gericht op groepen leerlingen die op dezelfde manier geholpen worden.

Voorziening	Op schoollocatie	Binnen het samenwerkingsverband
Trajectbegeleiding OPP	x	
OPDC		In Drachten, is in ontwikkeling.

In paragraaf 2.4 staan de aanpassingen in en om het gebouw.

In paragraaf 2.5 staat precies wat de voorziening is en voor wie de voorziening is ingericht. Deze is alleen beschreven als deze voorziening op de school aanwezig is en binnen MEERDOEN valt. Alle andere voorzieningen zijn beschreven op de website van het samenwerkingsverband en als bijlage beschreven in dit document. Valt de voorziening binnen de school onder meer ondersteuning in de basis (Meedoen) dan is deze beschreven op de website en in schoolgids van de school.

<https://www.sevenwolden.nl/locaties/de-compagnie/>

2.4 Aanpassingen in en om het gebouw

Ook met de inrichting van het gebouw is zoveel mogelijk rekening gehouden met alle leerlingen. Aanpassingen zodat het gebouw goed toegankelijk is voor alle leerlingen. Mede door deze aanpassingen hebben deze leerlingen kans hun diploma te halen. In paragraaf 2.4 staat precies welke extra aanpassingen (MEERDOEN) aan het gebouw de school heeft gedaan.

	<i>ja</i>	<i>nee</i>
Rolstoeltoegankelijk	Ja	
Rolstoelvriendelijke praktijklokalen	Ja	
Rolstoelvriendelijke leslokalen	Ja	
Extra schoonmaak in verband met allergieën		Nee
Visuele ondersteuning in de school		Nee
Time-out ruimte		Nee
Prikkelarme inrichting lokalen		Nee
Prikkelarme werkplekken in de klas		Nee
Individuele pauzeruimte		Nee
Pauzelokaal met toezicht		Nee
Ruimte met individuele werkplekken		Nee
Ruimte voor één op één begeleiding	Ja spreekruimte beschikbaar op locatie	Nee
Therapieruimte		Nee

2.5 Hoe rekken we de spelregels op?

Ondersteuningsarrangementen (Meerdoen)

Een aantal leerlingen heeft meer nodig dan de ondersteuning in de basis, zoals: “de regels van de opleiding moeten structureel aangepast worden”. Voorbeelden zijn: aanpassingen in de begeleiding, aanpassingen in het onderwijsprogramma (de vakken), aanpassingen in op welke manier toetsen worden afgenomen en/of aanpassingen in het schoolgebouw. De verwachting is dat door het oprekken van de ‘spelregels’ deze leerlingen het diploma kunnen halen. De hulp en aanpassingen worden voor een langere tijd voor deze individuele leerling ingezet. De school maakt maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Als dit gebeurt, noemen we dit MEERDOEN. Dit is extra ondersteuning op schoolniveau. Hiervoor wordt een plan opgesteld, dat wordt een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) genoemd. Ouders en de leerling denken mee in het opstellen van dit OPP. Zo zijn de ouders en het kind constant en formeel betrokken bij de beslissingen welke aanpassingen in de begeleiding van het onderwijs worden gedaan.

Deze trajecten zijn eigenlijk altijd maatwerk.

De voorzieningen binnen de school

<i>MEERDOEN</i>	<i>Trajectbegeleiding OPP</i>
Inhoud (wat is het)	Bij het vaststellen dat extra ondersteuning gewenst is, wordt de ondersteuningsbehoefte in kaart gebracht. De analyse hierop en de interventies die de school inzet worden vastgelegd in een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). De OPP-begeleider heeft een actieve rol in de ondersteuning en volgt de ontwikkeling van de leerling.
Wat is het doel	<p>Het doel van de trajectbegeleiding is het onderzoeken of de leerling met de extra ondersteuning in staat is het diploma te behalen binnen de school.</p> <p>Extra ondersteuning is die ondersteuning die niet gegeven kan worden binnen de basisondersteuning. Sommige leerlingen hebben meer individuele begeleiding nodig, andere leermiddelen, extra aanpassing aan de leeromgeving e.d. Voor sommige leerlingen is ook extra ondersteuning in het regulier voortgezet onderwijs niet toereikend.</p>
Voor wie	<p>Voor leerlingen voor wie de basisondersteuning tijdelijk of voor langere tijd, onvoldoende is om een diploma te kunnen behalen, maar waarbij de door de school geboden extra ondersteuning het behalen van een diploma mogelijk maakt. Het betreft een vraag om intensieve of specifieke begeleiding.</p> <p>Te denken valt aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen met een licht of in overleg medium arrangement vanuit cluster 1 (blinde of slechthorende leerlingen) • Leerlingen met een licht of in overleg medium arrangement vanuit cluster 2 (dove of slechthorende leerlingen of leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis) • Langdurig en chronisch zieke leerlingen; • Leerlingen met psychosomatische klachten; • Leerlingen met hoogbegaafdheid die vastlopen; • Leerlingen die thuiszitten vanwege belastbaarheid of angst; • Leerlingen met gedrag gerelateerde problematiek; • Leerlingen met problemen in zelfregulerend leren; • Leerlingen met psychische/psychiatrische problematiek; • Leerlingen met motivatie problematiek; • Leerlingen met een lichamelijke en/of sociale beperking; • Leerlingen met veel verzuim; • Leerlingen met maatwerk op organisatie van het onderwijs i.v.m. belastbaarheid.
Door wie	De OPP-begeleider is een medewerker van de school en kan een docent, mentor/coach zijn. De onderwijsassistent kan in de uitvoering van het OPP betrokken worden.
Extra informatie	Bij alle leerlingen met extra ondersteuning wordt de geboden ondersteuning vastgelegd in een OPP. Dit is vastgelegd in de wet op Passend Onderwijs. Het effect van de ingezette interventies worden gevolgd, geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Als blijkt dat de ondersteuning die de school kan bieden onvoldoende is om een diploma te kunnen behalen onderzoekt de school samen met de ouders wat een passend onderwijsaanbod zou kan zijn.

Ondersteuning bij leergedrag

MEERDOEN	Zelfregulerend leren
Inhoud (wat is het)	De ondersteuning is gericht op het versterken van de leerling door te werken aan leerstrategieën. Om optimaal te kunnen leren, moet de leerling eerst leren hoe dat moet. De ondersteuning wordt geboden aan zowel kleine groepen als aan individuen.
Wat is het doel	Het doel is het bevorderen van de zelfredzaamheid van de leerling. Zelfredzaamheid heeft een positief effect op het zelfvertrouwen van de leerling. De leerling ontwikkelt het vermogen om sturing te geven aan zijn eigen leerproces en om zichzelf hiervoor te motiveren.
Voor wie	Leerlingen die een grotere afhankelijkheid hebben van de docent of mentor/coach en daardoor niet goed mee kunnen komen met het tempo van de groep.
Door wie	Docent met taakspecialisme of de onderwijsassistent.
Extra informatie	De ondersteuning wordt groepsgewijs aangeboden of indien nodig individueel.

Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren

MEERDOEN	Nabijheid, veiligheid en rustige werkplek
Inhoud (wat is het)	Enkele leerlingen hebben meer behoefte aan de nabijheid van een volwassene. Dit kan een gevoel van veiligheid bieden. De school voorziet hierin door het bieden van een plek in de school en een vast aanspreekpunt. Deze plek is er ook gedurende de lessen en pauzes.
Wat is het doel	Het doel van het bieden van nabijheid is het positief beïnvloeden van de onderwijsontwikkeling van de leerling.
Voor wie	Leerlingen die behoefte hebben aan een persoon en plaats binnen de school waar ze terecht kunnen. Er is behoefte aan de mogelijkheid tot individueel contact gedurende de dag.
Door wie	De OPP-begeleider en/of de onderwijsassistent.
Extra informatie	Indien nodig wordt de SVL afgenomen door de orthopedagoog.

Ondersteuning bij fysieke en/of somatische beperkingen

MEERDOEN	Steunpunt Onderwijs Noord - Refit
Inhoud (wat is het)	Steunpunt Onderwijs Noord biedt ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen, leerlingen met een lichamelijke beperking en zeer moeilijk lerende kinderen binnen de reguliere VO-scholen. Deze ondersteuning is aanvullend op de expertise en begeleiding die door het consultatieteam van het samenwerkingsverband en binnen de scholen wordt gegeven.
Wat is het doel	Zieke leerlingen, leerlingen met een beperking en zeer moeilijk lerende kinderen binnen het regulier VO leiden naar een diploma.
Voor wie	<ul style="list-style-type: none"> Voor scholen door middel van voorlichting en ondersteuning met betrekking tot de begeleiding van leerlingen met ondersteuningsvragen op het gebied van fysieke- en/of somatische beperkingen waarvoor binnen het consultatieteam van het samenwerkingsverband geen expertise beschikbaar is Voor kinderen met onverklaarbare somatische klachten. Dit aanbod krijgt vorm via individuele of in bepaalde gevallen een groepsgewijze aanpak.
Door wie	Steunpunt Onderwijs Noord
Extra informatie	De dienstverlening is door het samenwerkingsverband (met een gemaximeerd aantal uren) centraal ingekocht bij het Steunpunt. Om gebruik te kunnen maken van deze dienstverlening kan een school contact opnemen met het kantoor van het samenwerkingsverband.

MEERDOEN	Arrangement zieke leerlingen OZL
Inhoud (wat is het)	Scholen kennen een zorgplicht voor leerlingen en zijn daarmee verantwoordelijk voor het onderwijs aan alle leerlingen: ook voor het onderwijs aan leerlingen die vanwege een ziekte of chronische aandoening extra ondersteuning nodig hebben. Het organiseren van onderwijs aan zieke leerlingen vraagt specifieke expertise, inzet én tijd. Scholen beschikken hier in de meeste gevallen niet over. Door het inschakelen van een consulent Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen (OZL) kan de leerling toch de hulp krijgen die nodig is. Samen met de school, leraar, ouders en andere betrokkenen kan een consulent OZL het onderwijs zo organiseren dat dit aansluit op de onderwijsbehoefte van de zieke leerling. Maatwerk staat hierbij centraal! Er kan o.a. gebruikgemaakt worden van een (Klasse Contact-) laptop, thuis of in het ziekenhuis om actief deel te kunnen nemen aan de lessen.
Wat is het doel	Het doel is dat de doorgaande leerlijn van de leerling zo min mogelijk wordt onderbroken. De leerling blijft betrokken bij de klas en houdt contact met de docenten, klasgenoten en (school)vrienden
Voor wie	OZL kan ingeschakeld worden voor zieke leerlingen die niet meer op school kunnen komen, of veel afwezig zijn door hun ziekte.
Door wie	De ondersteuningscoördinator in samenwerking met OZL Noord.
Extra informatie	https://ziezon.nl/over-ons/zieke-leerling-in-de-klas

Ondersteuning door aanpassingen in de organisatie

MEERDOEN	Maatwerk met betrekking tot de organisatie van het onderwijs in het kader van de belastbaarheid van de leerling
Inhoud (wat is het)	Leerlingen die extra ondersteuning ontvangen vanwege hun belastbaarheid kunnen in aanmerking komen voor aanpassingen in de lessentabel, of in het lesaanbod of in de spreiding van toetsen en examens.
Wat is het doel	Het doel van aanpassingen in de organisatie van het onderwijs is het mogelijk maken en behouden van deelname aan het onderwijs voor leerlingen die kampen met hun belastbaarheid. De afweging om aanpassingen in de organisatie uit te voeren gaat in overleg met de leerling, ouders, school en eventueel externen zoals de behandelaar en/of jeugdarts van de school.
Voor wie	Leerlingen die vanwege fysieke of psychische omstandigheden het reguliere programma niet kunnen volgen gedurende een lange periode
Door wie	De ondersteuningscoördinator en de OPP-begeleider samen met de mentor/coach eventueel met betrokkenheid van de examensecretaris.
Extra informatie	Deze vorm van extra ondersteuning is altijd in overleg met de school. Vanuit de overheid is vastgelegd welke mogelijkheden er op dit gebied zijn.

Ondersteuning door aanpassingen in de communicatie

MEERDOEN	Multidisciplinair overleg (MDO)
Wat is het	Een MDO is een overleg tussen de school, ouder(s)/verzorger(s) en andere partijen die bij de ondersteuning van de leerling en het gezin betrokken zijn. Het MDO is het gespreksmoment om de ondersteuning af te stemmen, maar ook om te evalueren en het plan (OPP) te continueren, bij te stellen of af te sluiten.
Wat is het doel	Het doel van een MDO is het komen tot 1 plan voor de leerling en het breed gedragen hebben van het plan (OPP).
Voor wie	Voor leerlingen met extra ondersteuning waarbij naast de school ook externe (hulpverlenende) instanties betrokken zijn en afstemming van belang is voor het bieden van de juiste ondersteuning en zorg.
Door wie	De ondersteuningscoördinator verzorgt vanuit de school het contact tussen school, ouder(s)/verzorger(s) en externe betrokkenen.
Wanneer	Het MDO is onderdeel van de begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning. Het betrekken van externen betrokkenen kan nodig zijn om zicht te krijgen op welke ondersteuning er nodig is.
Extra informatie	Ouders voeren regie over wie er betrokken worden.

Ondersteuning door gebruik te maken van voorzieningen van het SWV of inzet vanuit de gemeente

MEERDOEN	Inzet Gezinswerker vanuit TJG (gemeente)
Wat is het	<p>Team Jeugd en Gezin (TJG) is een specialistisch jeugdteam van de gemeente voor ouders en jongeren die een hulpvraag hebben op het gebied van opgroeien en opvoeden.</p> <p>Ouders en jongeren kunnen contact opnemen met het frontoffice van TJG via de gemeente waar ze woonachtig zijn. Mogelijke zorggebieden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opvoeden en opgroeien • Psychische/psychiatrische problematiek • Spanning bij ouders door scheiding, stoornis of verslaving • Zwangerschap in kwetsbare situaties • Huiselijk geweld • Kindermishandeling
Wat is het doel	Het team vormt de toegang naar specialistische vormen van jeugdhulp en neemt de regie over de zorg en veiligheid rondom een jongere wanneer dit gewenst is.
Voor wie	Voor ouders en jongeren met een hulpvraag.
Door wie	De gezinswerker is een medewerker van de gemeente, opgeleid binnen de jeugdhulpverlening.
Wanneer	De gezinswerker kan betrokken worden door ouders, jongere of de school. Voor ouders of de jongere kan het gaan om een hulpvraag, voor school kan het gaan om de behoefte aan specialistische kennis op het gebied van zorgvragen. De specialiteit van de school is onderwijs. Het traject van een jongere kan stagneren als er sprake is van een zorgvraag.
Extra informatie	De gezinswerker kan een indicatie afgeven voor passende zorg bij hulpverlenende instanties. TJG maakt gebruik van de verwijzindex.

MEERDOEN	Inzet Ambulant begeleiders Kentalis, Visio of Steunpunt Noord
Wat is het	Deskundigen op het gebied van ondersteuning voor leerlingen die betrokken zijn vanuit (complexe) problematiek bij Visio, Kentalis of Steunpunt Noord. De ambulant begeleider heeft een begeleidende en adviserende rol.
Wat is het doel	Het doel is de leerling, indien mogelijk met ondersteuning, deel te laten nemen aan regulier onderwijs, thuisnabij.
Voor wie	Leerlingen met een arrangement vanuit Visio, Kentalis of Steunpunt Noord. De ambulant begeleider ondersteunt zowel de leerling als de school.
Door wie	Ambulant begeleiders van Kentalis, Visio of Steunpunt Noord.
Wanneer	Gedurende de looptijd van het arrangement.
Extra informatie	Bij de aanmelding van een leerling wordt er contact opgenomen met de begeleidende instantie Visio of Kentalis. Contact met Steunpunt Noord gaat via het samenwerkingsverband

MEERDOEN	Inzet thuiszittersteam/lifecoach
Wat is het	Ondersteuning aan leerlingen die zorgelijk verzuim vertonen en dreigen het contact met de klas en school te verliezen. De leerling raakt achter t.o.v. zijn klasgenoten wat betreft de leerstof. Er dreigt een sociaal isolement te ontstaan en ouders ervaren moeite met het aansturen op het naar schoolgaan. De school zet in op interventies en/of volwaardig deelnemen aan regulier onderwijs. Dit gebeurt aan de hand van een OPP en inzet van het thuiszittersteam. Een thuiszittende leerling valt onder de verantwoordelijkheid van de school waar de leerling staat ingeschreven. Om scholen te coachen, ondersteunen en adviseren in het proces van integrale aanpak voor het vinden van een passend onderwijs(zorg)arrangement heeft het samenwerkingsverband een thuiszittersteam ingesteld.
Wat is het doel	Volledige deelname aan het onderwijs en het verkrijgen van inzicht in onderliggende problematiek.
Voor wie	Leerlingen met zorgelijk verzuim.
Door wie	Ondersteuningscoördinator en mentor/coach in samenwerking met de leerplichtambtenaar en de medewerker van het thuiszittersteam van het SWV.
Wanneer	Bij signalering van zorgelijk verzuim.
Extra informatie	De school werkt met een verzuimprotocol waarin de wettelijke termijnen van verzuim en melden staan beschreven. Echter, zorgelijk verzuim kan ook ontstaan terwijl de leerling nog niet het maximale verzuim volgens het protocol heeft bereikt. Zie het verzuimprotocol voor meer informatie op de website. Binnen het samenwerkingsverband is afgesproken dat scholen hun thuiszitters melden in verband met de monitoring. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd in de beleidsmonitor van het samenwerkingsverband en deze monitorgegevens vormen de basis voor de driemaandelijke rapportage aan de inspectie van het onderwijs in verband met de verplichte 'opvraag thuiszittersregistratie'.

2.6 Onderzoek ondersteuningsmogelijkheden van de school en zorgplicht

OGMF heeft de werkwijze omtrent de zorgplicht en het onderzoek naar de ondersteuningsmogelijkheden beschreven in *de procedure aanmelding, toelating en inschrijving*. Deze procedure is te vinden op de website van de school. De verplichting tot het verrichten van doeltreffende aanpassingen geldt niet wanneer deze voor de school onevenredig belastend zijn. Daarbij is de financiële draagkracht van de school van belang of het belang van andere leerlingen kan ook een rol spelen.

Hoofdstuk 3 Extra ondersteuning in samenwerking met het orthopedagogisch didactisch centrum (OPDC)

Als het niet mogelijk is om een leerling met extra ondersteuning (MEERDOEN) binnen een reguliere school voor voortgezet onderwijs een passende onderwijsplek te bieden, kun je kiezen voor extra ondersteuning in samenwerking met het OPDC. Soms wijkt de leerling af van de koers die door de school is ingezet. De school probeert er dan alles aan te doen om de leerling weer op de juiste weg te krijgen. Als dat niet lukt kan het OPDC een uitkomst bieden. **School en OPDC zorgen er samen voor dat de leerling zijn vaardigheden ontwikkelt zodat het hervatten van het onderwijs binnen de school succesvol kan verlopen. Hiervoor is altijd een indicatie van het samenwerkingsverband nodig.**

Onderdeel	OPDC
Wat is het	De afkorting OPDC staat voor Orthopedagogisch en -didactisch Centrum. Het samenwerkingsverband heeft het OPDC ingericht met een time-outfunctie en een crisisfunctie. De inrichting en de kwaliteit van deze voorziening voor extra ondersteuning valt onder de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband.
Wat is het doel	Soms lopen leerlingen tijdelijk vast in het reguliere onderwijs. Het doel is dat deze leerlingen kortdurend intensieve ondersteuning krijgen op het OPDC en kunnen terugkeren naar de school van inschrijving. De criteria voor toelating van leerlingen tot het OPDC zijn vastgesteld door het samenwerkingsverband. Het OPDC is niet toegankelijk voor leerlingen die al een indicatie hebben voor een plaatsing op het VSO.
Voor wie	Het OPDC is bedoeld voor leerlingen voor wie het tijdelijk niet mogelijk is om onderwijs (al dan niet met extra ondersteuning) te volgen op een reguliere school voor voortgezet onderwijs binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO.
Door wie	Een samenwerking tussen de school, veelal het team, de mentor en de ondersteuningscoördinator, en het OPDC.
Wanneer	De leerling blijft tijdens het verblijf op het OPDC ingeschreven staan op de school van herkomst en werkt ook door aan het schoolwerk van de school van herkomst. Tijdens het verblijf op het OPDC wordt nauw samengewerkt tussen de leerling, de ouders, de school van herkomst en het OPDC.
Extra informatie	Een tijdelijke plaatsing van een leerling bij het OPDC gaat altijd in overleg met het consultatieteam van het samenwerkingsverband. Een leerling kan geplaatst worden op het OPDC voor maximaal 13 weken en krijgt in deze periode intensieve extra ondersteuning gericht op terugkeer naar de eigen school. Soms blijkt tijdens het traject dat terugkeer niet mogelijk is en wordt er een andere passende onderwijsplek gezocht. De school van herkomst blijft gedurende de plaatsing verantwoordelijk voor de leerling. Een indicatie voor een tijdelijke plaatsing op het OPDC kan door de school van inschrijving worden aangevraagd bij het samenwerkingsverband.

Hoofdstuk 4 Andere vormen van extra ondersteuning

4.1 Symbiosearrangement, een deel van het onderwijs volgen op een andere school

Leerlingen staan ingeschreven bij een school en volgen daar ook het onderwijs. Soms is het voor de leerling beter om een aantal lessen op een andere school te volgen. Dit heet symbiose. Een leerling die staat ingeschreven in het (voortgezet) speciaal onderwijs kan dan een deel van het onderwijs volgen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, voortgezet onderwijs of in een instelling voor educatie en beroepsonderwijs. De duur van de symbiose en begeleidingsafspraken worden opgenomen in het OPP en worden besproken met de leerling en de ouders.

4.2 Voortgezet speciaal onderwijs

De keus voor een school wordt bepaald door de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Voor een succesvolle schoolloopbaan is het van belang de ondersteuningsbehoefte van de leerling in beeld te hebben. In veel situaties is de behoefte duidelijk en wordt de leerling direct aangemeld bij een school voor voortgezet speciaal onderwijs die deze ondersteuning kan bieden. Soms is dat minder duidelijk en hebben de ouders/verzorgers de voorkeur voor een reguliere school. In een dergelijke situatie onderzoekt de reguliere school of zij de gewenste ondersteuning kan bieden, zie hiervoor *de procedure aanmelding, toelating en inschrijving* op de website.

Het kan ook gebeuren dat een leerling binnen de reguliere school is gestart, maar dat blijkt dat de ondersteuningsbehoefte die de reguliere school biedt onvoldoende is. Veelal heeft de school dan al de nodige aanpassingen in het onderwijsaanbod intern doorgevoerd, maar blijft deze onvoldoende om een succesvolle schoolloopbaan voor de leerling te garanderen. Als het niet mogelijk is om een leerling met extra ondersteuning binnen een reguliere school voor voortgezet onderwijs een passende onderwijsplek te bieden, kun je kiezen voor speciale ondersteuning. **Voor plaatsing binnen het VSO is altijd een indicatie van het samenwerkingsverband nodig.**

Passend Onderwijs betekent niet dat het onderwijs binnen de reguliere school volledig aangepast moet worden aan de leerling. Passend Onderwijs betekent dat de school onderzoekt welke school de ondersteuning die gewenst is kan bieden, dat kan zijn bij een andere reguliere school of bij een school voor voortgezet speciaal onderwijs.

Van voortgezet onderwijs naar speciaal voortgezet onderwijs

Indien blijkt dat de leerling een ondersteuningsbehoefte heeft die geboden wordt binnen het speciaal voortgezet onderwijs, dan vraagt de school voor voortgezet onderwijs een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan voor de leerling als het gaat om een overstap naar een school voor cluster 3 of cluster 4. De aanvraag voor een TLV wordt gedaan bij de Toewijzingscommissie van het samenwerkingsverband. De school kan de aanvraag onderbouwen door aan te tonen dat de ondersteuningsbehoefte van de leerling buiten het ondersteuningsaanbod van de school ligt. Veelal zijn er dan al maximale aanpassingen gedaan binnen de school voor de leerling.

Onderdeel	VSO - cluster 3 en 4
Wat is het	Cluster 3: Onderwijs voor leerlingen met een verstandelijk of lichamelijke handicap en langdurig zieke kinderen. Cluster 4: Onderwijs voor kinderen met psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen.
Wat is het doel	De scholen zijn ingericht op de ondersteuningsbehoefte van de leerling, waardoor de leerling in staat gesteld wordt een diploma te behalen of aansluiting te behouden met het onderwijs
Voor wie	Leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben op het gebied van een verstandelijke of lichamelijke beperking of op het gebied van psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen.
Door wie	De ondersteuningscoördinatoren en de orthopedagoog i.s.m. de VSO-school.
Wanneer	Leerlingen kunnen gedurende hun gehele schoolloopbaan deelnemen in een VSO. Soms hebben leerlingen eerst een reguliere school bezocht en stromen later in bij het VSO. Ook kan het voorkomen dat een leerling vanuit VSO instroomt bij een reguliere school.
Extra informatie	Toewijzing van een toelaatbaarheidsverklaring voor plaatsing op een school voor cluster 3 of 4 (VSO) vindt plaats door het samenwerkingsverband op advies van de toewijzingscommissie.

Voortgezet onderwijs voor leerlingen met een visuele, auditieve of communicatieve beperking

Met de invoering van passend onderwijs is het onderwijs voor leerlingen met een visuele, auditieve of communicatieve beperking georganiseerd in een aantal instellingen. Vanwege de schaalgrootte en de specialistische expertise maken zij geen onderdeel uit van de regionale samenwerkingsverbanden, maar hebben zij een landelijke systematiek. De instellingen verzorgen onderwijs, doen onderzoek naar de toelaatbaarheid en bieden ondersteuning in het reguliere onderwijs.

Onderdeel	VSO - cluster 1 en 2
Wat is het	Cluster 1: Onderwijs binnen het voortgezet speciaal onderwijs aan visueel gehandicapte kinderen (blind of slechtziend). Cluster 2: Onderwijs binnen het voortgezet speciaal onderwijs aan communicatief gehandicapte kinderen (gehoor-, taal- of spraakproblemen).
Wat is het doel	De scholen zijn ingericht op de ondersteuningsbehoefte van de leerling, waardoor de leerling in staat gesteld wordt een diploma te behalen of aansluiting te behouden met het onderwijs.
Voor wie	Leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben op het gebied van een visuele, auditieve of communicatieve beperking.
Door wie	De ondersteuningscoördinatoren en de orthopedagoog i.s.m. de VSO-school.
Wanneer	Leerlingen kunnen gedurende hun gehele schoolloopbaan deelnemen in een VSO. Soms hebben leerlingen eerst een reguliere school bezocht en stromen later in bij het VSO. Ook kan het voorkomen dat een leerling vanuit VSO instroomt bij een reguliere school.
Extra informatie	De instelling of de reguliere school waar de leerling is aangemeld of staat ingeschreven vraagt de toelaatbaarheid tot een instelling aan bij de commissie van onderzoek. Deze commissie beoordeelt aan de hand van criteria of een leerling is aangewezen op onderwijs op de instelling of op ondersteuning vanuit de instelling in het regulier onderwijs. De commissie mag deze criteria zelf bepalen en bepaalt ook de duur van de toelaatbaarheid en het begeleidingsaanbod. Daarnaast adviseert de commissie over het vaststellen en bijstellen van het ontwikkelingsperspectief op de instelling en over de inhoud van de begeleiding.

Bijlage 1: Totaal overzicht voorzieningen SWV Zuidoost-Friesland

§ 2.5

Specifieke voorziening	Entree CSG Liudger Splitting
Inhoud (wat is het)	Het aanbieden van leerstof volgens het PTA aan i.l. van 15 jaar en ouder, die niet goed kunnen functioneren op onze school (bb, bk en soms mavo)
Wat is het doel	De kans krijgen om op reguliere wijze hun diploma (startkwalificatie) te halen en naar het mbo (niveau 1, soms niveau 2) kunnen
Voor wie	Voor elke leerling van de Splitting, die het niet in staat is om via de reguliere wijze het vo-diploma te halen
Door wie	Docenten van de Splitting
Extra informatie	2 dagen in de week volgt de leerling de lessen Nederlands, rekenen en burgerschapskunde. Engels is facultatief. De overige 3 dagen lopen zij elders stage. Dit moeten zij zelf regelen, maar wordt gemonitord door de Entree-docenten

Specifieke voorziening	008 CSG Liudger Splitting
Inhoud (wat is het)	Leerlingen kunnen in 008 aan hun schoolwerk werken of ze zijn er uitgestuurd
Wat is het doel	Leerlingen kunnen hun werk beter maken, doordat ze op een rustige plek zitten. Leerlingen die eruit gestuurd zijn kunnen via het herstelprotocol aan terugkeer in de klas werken
Voor wie	Voor leerlingen die gebaat zijn bij een rustige werkplek of een Time Out nodig hebben. Leerlingen die even niet welkom zijn in de klas.
Door wie	Door de pedagogische onderwijsassistent
Extra informatie	De leerlingcoördinator beslist wie hier gebruik van mogen maken.

Specifieke voorziening	OLC CSG Liudger Splitting
Inhoud (wat is het)	Leerlingen kunnen in het Open Leer Centrum (OLC) aan hun schoolwerk werken
Wat is het doel	Leerlingen kunnen hun werk beter maken, doordat ze op een rustige plek zitten
Voor wie	Voor leerlingen die gebaat zijn bij een rustige werkplek
Door wie	Door pedagogische begeleider
Extra informatie	De coach en het OT beslist wie hier gebruik van mogen maken. Docenten maken er gebruik van, omdat een uitgestuurde leerling hier terecht kan.

Specifieke voorziening	Leerwerktraject Aeres Buitenpost
Inhoud (wat is het)	Leerwerktraject (LWT) Binnen het LWT wordt gewerkt met een aangepast programma; 2 dagen stage en 3 dagen les binnen de locatie met theoretische opdrachten gerelateerd aan stage en/of praktijklessen. Er wordt examen gedaan in Nederlands en het praktijkdeel. Diploma is BBL-niveau. Er wordt opgeleid naar een MDO 2 setting.
Wat is het doel	Leerlingen behalen via een meer praktische route een BBL diploma. Doordat de leerling sterk gemotiveerd is voor stage, praktijkvakken en praktisch gerichte opdrachten is de leerling in staat op positieve wijze deel te nemen aan het onderwijsproces. Er wordt een BBL diploma behaald.
Voor wie	Leerlingen die praktisch ingesteld zijn en zeer gemotiveerd zijn om via een meer praktische route in staat zijn een BBL diploma te behalen.

Door wie	Kernteam LWT
Extra informatie	Per leerling wordt per situatie beoordeeld of de leerling in aanmerking komt voor een LWT traject. Er wordt een OPP opgesteld. Binnen de school is dit traject voor een beperkt aantal leerlingen beschikbaar. Bovenstaande personen indiceren en prioriteren.

Specifieke voorziening	8+Opstapklas Aeres Buitenpost
Inhoud (wat is het)	De 8+Opstapklas biedt basisschoolleerlingen de mogelijkheid na groep 7 over te stappen naar een specifieke groep binnen Aeres Buitenpost. Binnen deze groep wordt een afwisseling tussen praktijk- en theoriegerichte vakken aangeboden. Leerlingen met een meer praktisch inslag, worden binnen deze groep een meer passend aanbod gedaan dan in de reguliere groep 8 van de toelverende school. De motivatie en concentratie voor theoretische vakken wordt gestimuleerd door aan het werk te gaan binnen een meer praktische en uitdagende setting. De schoolvorderingen op gebied van rekenen, spelling, technisch lezen en begrijpend lezen worden via individuele leerlijnen aangeboden in een kleine groepssetting van maximaal 15 leerlingen met een vast docententeam.
Wat is het doel	Leerlingen motiveren door een meer passend aanbod te bieden dan in de reguliere groep 8 op de basisschool geboden kan worden. Door een uitdagende en afwisselend aanbod worden de praktische vaardigheden aangesproken en de motivatie om het werken aan de theoretische basisvaardigheden versterkt. Het instroomniveau wordt, door het aanbieden van een individuele leerlijn behaald, waardoor instroom in klas 1 VMBO mogelijk is.
Voor wie	Leerlingen groep 7 waarbij de motivatie ontbreekt om de reguliere groep 8 te doorlopen of de basisschool ontgroeid zijn. Groep 8 leerlingen die nog niet aan het instroomniveau kunnen voldoen, maar wel de potentie hebben om een VMBO diploma te kunnen behalen. Leerlingen die praktisch ingesteld zijn, gemotiveerd zijn voor groene praktijkvakken, waarbij didactische groei zichtbaar is en gemotiveerd zijn voor de 8+Opstapklas.
Door wie	Vaste docent theoretische vakken + vakdocenten praktijk
Extra informatie	Per leerling wordt per situatie beoordeeld of de leerling in aanmerking komt voor de 8+Opstapklas. Er wordt een OPP opgesteld. Binnen de school is dit traject voor een beperkt aantal leerlingen beschikbaar. Bovenstaande personen indiceren en prioriteren.

Specifieke voorziening	Gomarus College
Inhoud (wat is het)	Ondersteuningslokaal 'Lokaal 16'
Wat is het doel	Een plek waar leerlingen tot rust kunnen komen, prikkelarm kunnen werken en ondersteuning kunnen krijgen van een leerlingbegeleider.
Voor wie	Leerlingen die dit nodig hebben, aanmelding loopt via de ondersteuningscoördinator
Door wie	Onderwijsassistent
Extra informatie	Open: elke dag het 1e t het 5e lesuur

Specifieke voorziening	Mediumvoorziening TOS Singelland VHS
Inhoud (wat is het)	Het bedienen van leerlingen op maat (zoals georganiseerd in onze Onderwijs Op Maat klassen en Traject op Maat groep) wordt in onze visie met betrekking tot passend onderwijs tot uiting gebracht. Bovendien verdient ieder kind optimale ontwikkelingsmogelijkheden. Met aandacht voor verschillen, maar ook respect en openheid in en om de school. Daarin nemen de TOS leerlingen een natuurlijke plek in binnen onze school. De groei naar een mediumvoorziening van Kentalis waarbij de VHS een passend aanbod wil vormgeven voor leerlingen die voorheen wellicht aangewezen waren op een speciale school is daarvoor een passend antwoord

Wat is het doel	Een medium voorziening is een onderwijssetting op een school voor regulier onderwijs waar meerdere leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis en de docenten structurele begeleiding krijgen van, ondersteund worden door experts vanuit Kentalis en waar uitwisseling plaatsvindt van expertise tussen regulier en speciaal onderwijs.
Voor wie	De TOS groep is in eerste instantie bedoeld voor leerlingen met een TOS indicatie, die gepaard gaat met een arrangement (ligt/medium). Maar de voorziening is ook bedoeld voor leerlingen die weliswaar geen TOS indicatie hebben, maar wel kenmerken bezitten waardoor de taalverwerving problemen oplevert.
Door wie	Gezamenlijke voorziening die gerund wordt logopedist van de VHS (Margriet Otter en een consulent van Kentalis)
Extra informatie	Dhr. A. Visser

<i>Specifieke voorziening</i>	<i>OOM KT en OOM BK Singelland VHS</i>
Inhoud (wat is het)	<p>Een OOM-klas bestaat uit ongeveer 18 leerlingen. Rondom elke klas is een klein team docenten gevormd met een deskundige mentor, die meerdere vakken geeft (en ongeveer 8-12 uur aan de klas gekoppeld is).</p> <p>Het docententeam heeft ervaring met leerlingen met leerproblemen. Het onderwijs wordt gegeven volgens het principe van de 'effectieve' instructie. Er wordt een consistente structuur geboden in en buiten de les; lesuitval komt niet voor. De omgang met de leerling en het aanbod is zodanig dat de leerling succeservaringen opdoet. Er is een sterk zorgteam rond de leerlingen gevormd en er is intensief contact met de ouders.</p> <p>De mentoren bezitten een meer dan gemiddeld arsenaal aan interventies en ondersteuningsvaardigheden voor leerlingen met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Internaliserende problemen - Leerproblemen - Werkhoudingsproblemen - Motivatie problemen <p>De mentoren overleggen veelvuldig, ook met de teamleiders, vakleerkrachten en eventuele begeleiders/hulpverleners.</p> <p>De OOM-klassen zitten in een aparte vleugel van het gebouw.</p>
Wat is het doel	De leerlingen zitten in een gestructureerde leeromgeving, waar veiligheid, overzicht en aandacht voor het sociale en didactische proces centraal staat om aansluiting te vinden met het bovenbouwprogramma BBL, KBL en TL. De einddoelen van de onderbouw zijn leidend bij deze vraag. Er zijn OOM BBL/KBL klassen, speciaal gericht op de bovenbouw BBL en KBL. Er zijn ook OOM KBL/TL klassen, waarbij het nog onduidelijk is of een keuze voor de (G)TL wordt gemaakt of KBL.
Voor wie	Een groot deel van de leerlingen in de OOM heeft een LWOO aanwijzing of PRO-beschikking. Ook leerlingen die niet voldoen aan deze criteria, maar wel aangewezen zijn op veel (extra) steun en begeleiding, worden toegelaten tot deze voorziening.
Door wie	Op de VHS is een team OOM, geleid door een teamleider. Bovendien is er een ondersteuningsteam gekoppeld aan deze voorziening
Extra informatie	Dhr. A. Visser

<i>Specifieke voorziening</i>	Taalloket Singelland VHS
Inhoud (wat is het)	Het taalloket is een ruimte in "huiskamerstijl" voor de nieuwkomers op de VHS en andere locaties van Singelland. Nieuwkomers zijn leerlingen met een anderstalige en culturele achtergrond. Het betreft leerlingen die al dan niet met ouders/verzorgers gevlucht zijn vanuit het Midden- Oosten, Afrika en Azië. Ook zijn het leerlingen die gemigreerd zijn vanuit Oost- Europese landen of Zuid-Amerika.
Wat is het doel	In het taalloket werken de nieuwkomers in een huiskamer omgeving. Zo kunnen ze onder begeleiding huiswerk maken aan een ronde tafel, er staan vaste computers op een bureau voor het maken werkstukken en presentaties. Op een bank kan in alle rust een boek of tijdschrift gelezen worden. Er kan gebruik gemaakt worden van woordenboeken in eigen taal, de atlas of andere naslagwerken. Er wordt extra uitleg gegeven, SO's , toetsen, tentamens en examens worden voorbereid. Door succeservaringen op te doen worden de nieuwkomers gestimuleerd en wordt het zelfvertrouwen vergroot. Maar ook is het een ruimte om de dag door te nemen met een kop thee. Natuurlijk kan er met een maatje/buddy/medeleerling samengewerkt worden. Beoogde effect Het beoogde effect van loket is: <ul style="list-style-type: none"> ● Het algemene taalniveau gaat omhoog waardoor minder onvoldoendes. ● Het slagingspercentage van nieuwkomers wordt positief beïnvloed en er ontstaat een snellere integratie ● Het zelfvertrouwen groeit door vergroten van o.a. mondelinge taalvaardigheid
Voor wie	NT2 leerling
Door wie	Mevr. A. Balt
Extra informatie	

<i>Specifieke voorziening</i>	Structuurklas 1 en klas 2 KT Singelland VHS
Inhoud (wat is het)	De structuurklas bestaat uit ongeveer 18 leerlingen. Rondom elke klas is een klein team docenten gevormd met een deskundige mentor, die meerdere vakken geeft (en ongeveer 8-12 uur aan de klas gekoppeld is). Het docententeam heeft ervaring met leerlingen met leerproblemen. Het onderwijs wordt gegeven volgens het principe van de 'effectieve instructie'. Er wordt een consistente structuur geboden in en buiten de les; lesuitval komt niet voor. De omgang met de leerling en het aanbod is zodanig dat de leerling succeservaringen opdoet. Er is een sterk ondersteuningsteam rond de leerlingen gevormd en er is intensief contact met de ouders. De mentoren bezitten een meer dan gemiddeld arsenaal aan interventies en ondersteuningsvaardigheden voor leerlingen met: <ul style="list-style-type: none"> - Internaliserende problemen - Leerproblemen - Werkhoudingsproblemen - Motivatieproblemen De mentoren overleggen veelvuldig, ook met de teamleiders, vakleerkrachten en eventuele begeleiders/hulpverleners.

Wat is het doel	De leerlingen zitten in een gestructureerde leeromgeving, waar veiligheid en overzicht en aandacht voor het sociale en didactische proces centraal staat om aansluiting te vinden met het bovembouwprogramma KBL en TL. De einddoelen van de onderbouw zijn leidend bij deze vraag.
Voor wie	Een groot deel van de leerlingen in de structuurklas heeft een LWOO aanwijzing. Veelal is de onderwijsondersteuning behoefte structureel van aard: hulp bij planningsvaardigheden, ondersteuning bij taakgerichtheid en doorzettingsvermogen en overzichthouden.
Door wie	Docenten en ondersteuningsteam
Extra informatie	Dhr. A. Visser

<i>Specifieke voorziening</i>	Structuurklas Singelland Drachtster Lyceum
Inhoud (wat is het)	Een HAVO onderbouw klas, met maximaal 24 leerlingen
Wat is het doel	Meer overzicht en structuur voor leerlingen die daar behoefte aan hebben.
Voor wie	Maximaal 8 leerlingen van de klas met een diagnose waaruit blijkt dat zij behoefte hebben aan extra structuur. De klas is bedoeld voor leerlingen met internaliserend gedrag. De overige leerlingen zijn leerlingen die geen diagnose hebben maar goed passen bij leerlingen met een structuurbehoefte.
Door wie	Docenten die affiniteit hebben met de doelgroep.
Extra informatie	Aanmelden voor de structuurklas kan aangegeven worden op het aanmeldformulier. Leerlingen die op basis van diagnose worden aangemeld worden eerst door het ondersteuningsteam uitgenodigd voor een intakegesprek, om de ondersteuningsbehoefte van de leerling te verhelderen. En vast te stellen of de structuurklas voldoende ondersteuning voor de leerling biedt. Leerlingen met een contra diagnose (bijvoorbeeld externaliserend gedrag) worden niet in de structuurklas geplaatst. Plaatsing op basis van beschikbare plekken

Bijlage 2: Beschrijving van de basisondersteuning (MEEDOEN)

Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

Inleiding

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft het minimale niveau van basisondersteuning gedefinieerd op basis van de normen voor de basiskwaliteit van de onderwijsinspectie met betrekking tot de onderwijskwaliteit (Onderwijsproces en Schoolklimaat).

(Onderzoekskader 2021, geldig per 1 augustus 2021)

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces

OP1. Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en de samenleving.

Het aanbod is dekkend voor examenprogramma's.
Onder aanbod verstaan we alle lesinhouden, ook die digitaal zijn of online aangeboden worden.
Het aanbod van de school is afgestemd op de leerlingenpopulatie en sluit aan bij het (taal)niveau en de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
Het aanbod wordt waar nodig gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
Het aanbod is doelgericht, samenhangend en herkenbaar.
De school heeft de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren verdeeld.
Het aanbod draagt bij aan het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en aan het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die leerlingen in staat stellen deel uit te maken en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving.
Het aanbod omvat mede activiteiten voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Stages kunnen, met name in het vmbo, onderdeel uitmaken van het aanbod. Wanneer een school stages aanbiedt, zorgt ze ervoor dat de inhoud en vormgeving van de stage bijdraagt aan de voorbereiding van de leerling op het vervolgonderwijs en de samenleving

OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding

De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning.

De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen op alle voor het onderwijs belangrijke domeinen.
Het verzamelen van (toets)informatie gebeurt systematisch en zorgvuldig.
De school vergelijkt de informatie met de verwachte ontwikkeling van de leerling. Dit maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Het stelt de school in staat zorg te dragen voor de ontwikkeling en begeleiding van de leerling.

De school waarborgt daarmee voor leerlingen de ononderbroken ontwikkeling en voortgang daarin en heeft daarbij oog voor de bevordering van gelijke kansen.
De school informeert ouders regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind.
Wanneer individuele of groepen leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs, analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. Vervolgens bepaalt zij wat er nodig is om op eventuele achterstanden of voorsprongen in de ontwikkeling van leerlingen in te spelen. De school biedt de begeleiding vervolgens gestructureerd aan.
Waar nodig betreft de school het samenwerkingsverband, de gemeente en zorginstaties bij de begeleiding van de leerlingen. De leerlingen krijgen daarmee de begeleiding die zij nodig hebben om het onderwijsprogramma beter te kunnen doorlopen.
De school besteedt op een structurele en herkenbare manier aandacht aan het bestrijden van (taal)achterstanden.
De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden.
Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, legt de school in het ontwikkelingsperspectief vast hoe zij het onderwijs afstemt op de behoefte van de leerling en registreert het ontwikkelingsperspectief in BRON.
De school voert de geplande ondersteuning uit.
De inhoud en uitvoering van dit plan wordt minimaal eenmaal per schooljaar met de ouders geëvalueerd.
De school vervult de zorgplicht passend onderwijs.
Wanneer de school de extra ondersteuning voor een leerling niet kan bieden, zoekt de school in samenwerking met ouders en zo nodig het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek.

OP3. Pedagogisch-didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat om te leren en zich te ontwikkelen.

De pedagogisch-didactische visie van de school is zichtbaar in het dagelijks handelen van de leraren.
De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben.
De leraren maken pedagogische en didactische keuzes en stemmen daarbij het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen.
De leraren maken pedagogische en didactische keuzes en stemmen daarbij het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen.
De leerstof omvat kennis, vaardigheden en attitudes en wordt in een logische opbouw aangeboden.
De leraren creëren een pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat, waardoor leerlingen actief en betrokken zijn.
Met geschikte opdrachten en heldere uitleg structureren de leraren het onderwijsaanbod zo dat de leerlingen zich het leerstofaanbod eigen kunnen maken.

Leraren hebben hoge verwachtingen van leerlingen en geven leerlingen feedback op hun leerproces.
De leraren stemmen de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd doelgericht af op de onderwijsbehoeften van groepen en individuele leerlingen, inclusief op de sociale en maatschappelijke competenties.
De afstemming is zowel gericht op (pedagogische) ondersteuning als op uitdaging, afhankelijk van de onderwijsbehoeften van leerlingen

OP4. Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken.

De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijk verplichte onderwijstijd.
De school stelt daartoe, met instemming van de medezeggenschapsraad, vast welke activiteiten onder de onderwijstijd vallen.
De school plant de onderwijsactiviteiten weloverwogen over het schooljaar en deze worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bevoegde leraren.
De school verdeelt de tijd zo over de vakken dat leerlingen in staat zijn het verplichte onderwijsprogramma tot zich te nemen.
De school heeft beleid om ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten van leerlingen tegen te gaan, zodat ook op leerlingniveau gestreefd wordt de onderwijstijd te behalen.
De school maakt, zo nodig, volgens de wettelijke voorschriften gebruik van de mogelijkheden om, in het belang van de individuele leerling, af te wijken van de verplichte onderwijstijd en/of van de mogelijkheid om een leerling een deel van de onderwijstijd door te laten brengen op een andere school.

OP6. Afsluiting

De afsluiting van het onderwijs verloopt zorgvuldig.

De school zorgt ervoor dat alle leerlingen goed worden voorbereid op de afsluiting van het onderwijs. [Een onafhankelijke en deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing en de examinering.]
Met deze documenten maakt de school tijdig aan leerlingen en ouders duidelijk hoe het schoolexamen en diplomering georganiseerd zijn, welke regels daarbij gelden en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels houden.
Ook moet duidelijk zijn welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen, welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden.

Kwaliteitsgebied Veiligheid en Schoolklimaat

VS1. Veiligheid

De school zorgt voor een veilige omgeving voor leerlingen.

De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag.
Een school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school.
De school monitort dit ten minste jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument.
De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen.
Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, en de school voert dat beleid ook uit.
Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren.
De school voorkomt, zoveel als mogelijk, (digitaal)pesten, agressie en geweld in elke vorm en treedt zo nodig snel en adequaat op.
Dat geldt ook bij uitingen die strijdig zijn met basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid.
De school heeft een persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.
De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.
Daarnaast komt de school de verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven

VS2. Schoolklimaat

De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

De school bereidt de leerlingen voor op het zelfstandig leven in de maatschappij. Waarbij het uitgangspunt is dat je al deelnemer bent van deze maatschappij vanaf het moment dat je geboren bent.
De school creëert daarvoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.
In de school doen leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving.
Het bestuur ziet erop toe dat de school zorgdraagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan.
Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na.

De school stemt aanpak en aanbod af op de leerlingenpopulatie van de school en de leefwereld van de leerlingen.
Ook signaleert en corrigeert de school uitingen van leerlingen die met de basiswaarden in strijd zijn.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten

OR1. Resultaten

De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm. Bij het praktijkonderwijs hanteren we niet een vaststaande norm. Maatwerk is hier standaard.

De leerresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.
Dit betekent dat de gemiddelde eindexamenresultaten en de doorstroom in de bovenbouw op of boven de normering liggen die daarvoor geldt.
Bovendien behalen leerlingen in de onderbouw minimaal het opleidingsniveau dat overeenkomt met hun basisschooladvies en lopen zij gedurende hun schoolloopbaan weinig vertraging op.

OR2. Sociale en maatschappelijke competenties

De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de verwachtingen van het vervolgonderwijs en de maatschappij.

De school heeft een goed beeld van de kenmerken van haar leerlingenpopulatie en heeft ambitieuze verwachtingen over het niveau dat de leerlingen voor de sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken.
De school neemt de aansluiting op het vervolgonderwijs en de maatschappij als uitgangspunt voor de competenties voor leerlingen.
De school onderbouwt welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken.
De school brengt de resultaten op een betrouwbare en inzichtelijke manier in kaart.
De school spant zich zichtbaar in om ervoor te zorgen dat leerlingen die de school verlaten daaraan voldoen. Daarmee laat de school zien dat zij haar doelstellingen voor deze competenties behaald heeft

Kwaliteitsgebied sturen, kwaliteitszorg en ambitie

SKA1. Visie, ambities en doelen

De school heeft een gedragen visie op goed onderwijs, heeft daarvoor ambities en doelen en stuurt op het behalen daarvan.

De school heeft, als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg, een gedragen visie, ambities en doelen gericht op goed onderwijs die ervoor zorgen dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
De schoolleiding vertaalt haar visie, ambities en doelen in onderwijskundig beleid en stuurt daarop om de beoogde resultaten te behalen.
De schoolleiding beschrijft op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit en hoe ze de naleving van de wettelijke eisen realiseert.
De schoolleiding sluit met haar visie, ambities en doelen aan op die van haar bestuur en op de kenmerken van de leerlingenpopulatie van de school. Dit doet zij onder meer door aan te geven hoe ze rekening houdt met (taal)achterstanden, de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap en specifieke leerbehoeften om bij te dragen aan gelijke kansen voor alle leerlingen. Resultaten van eerdere evaluaties, interne en externe dialoog zijn zichtbaar in de doelen voor het onderwijskundig beleid.
De schoolleiding richt de voorwaarden in om de onderwijskundige ambities en doelen te bereiken, waaronder het personeelsbeleid en de organisatie van het onderwijs. Daarbij is de interne verantwoordelijkheidsverdeling duidelijk

SKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij.

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, die voortkomen uit haar visie en ambities.
De schoolleiding zorgt daartoe voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school. Binnen deze kwaliteitscultuur geven schoolleiding en het (bevoegd) onderwijspersoneel samen uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg, zodat de school als geheel gericht werkt aan het bereiken van de onderwijskundige doelen. Waar nodig stuurt de schoolleiding tussentijds bij.
De schoolleiding zorgt ervoor dat de deskundigheidsbevordering van het personeel binnen de gestelde doelen gestalte krijgt. Leraren(teams) oefenen daarbij de eigen verantwoordelijkheid bij het inrichten van hun onderwijs uit.
De schoolleiding toont in haar sturing onderwijskundig leiderschap en zorgt voor een gerichte inzet van middelen om gestelde doelen te realiseren.
De school geeft uitvoering aan het schoolondersteuningsprofiel. Zij werkt samen met andere scholen, het samenwerkingsverband en andere organisaties, zodat geen leerling tussen wal en schip valt.

SKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

De school evalueert en analyseert systematisch of zij de doelen realiseert en verantwoordt zich daarover. Ze stelt, wanneer nodig, het schoolbeleid bij en betreft interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.

De schoolleiding evalueert, analyseert en beoordeelt als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de doelen en het beleid worden gerealiseerd en informeert het bestuur daarover.
Zij haalt intern en extern actief informatie op om zicht te krijgen op de uitvoering, de resultaten van het onderwijs voor de leerlingen en mogelijke kansen en bedreigingen voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs. Voor een goede overdracht en om zicht te houden op het vervolgsucces van haar leerlingen, onderhoudt de school contact met de scholen/instellingen waar deze naartoe uitstromen
De schoolleiding organiseert tegenspraak. Daarvoor gaat zij actief een dialoog aan met in ieder geval ouders, personeel, de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad ((G)MR) en, wanneer van toepassing, leerlingen, gemeenten en/of (regionale)werkgevers.
De school informeert belanghebbenden minimaal jaarlijks op toegankelijke manier over haar doelen en werkwijze, en over de resultaten die zij heeft behaald.
De schoolleiding analyseert en beoordeelt de uitkomsten van de evaluatie en verwerkt deze wanneer nodig in het (verbeter)beleid, zodat dit bijdraagt aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs.
Daarnaast gebruikt de school de uitkomsten van de evaluatie om de sturing te verbeteren. Zij maakt daarbij duidelijk welk effect de inbreng van belanghebbenden heeft op het borgen en bijstellen van het schoolbeleid.